

**PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE
W KLASIE VIII
SPOŁECZNEJ SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 2 W BIAŁYMSTOKU**

I. Podstawa prawna do opracowania PSO:

- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2004 r. nr 256, poz. 2572 ze zm.) - art. 44b.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej dla szkoły podstawowej
- Statut Społecznej Szkoły Podstawowej nr 2 w Białymstoku
- Podstawa programowa dla szkoły podstawowej

II. Cele oceniania

➤ od strony nauczyciela:

- kontrola osiągnięć ucznia
- uchwycenie błędów i braków uczniów w procesie kształcenia
- ocena skuteczności stosowanych metod dydaktycznych
- ocena trafności stosowanych wymagań
- doskonalenie realizacji programu

➤ od strony ucznia:

- obiektywizacja i kontrola osiągnięć
- wskazanie braków wiedzy i umiejętności
- wzmacnianie samokontroli
- wzmacnianie motywacji do usuwania braków i doskonalenia umiejętności
- satysfakcja z osiągnięć

III. Ogólne kryteria oceniania

Kryteria oceny z wiedzy o społeczeństwie uwzględniają specyfikę przedmiotu, polegającą na tym, że wiedza i umiejętności podręcznikowe są uzupełniane z dwóch innych źródeł: wiedzy o świecie czerpanej z mediów oraz z własnych doświadczeń i obserwacji wynikających z uczestnictwa w życiu społecznym, np. w szkole, rodzinie, grupie kolegów itp. Ocenie więc podlegają również: umiejętność obserwacji i czerpania z wymienionych źródeł oraz wykorzystania tej wiedzy. Kryteria oceniania wiedzy i umiejętności uczniów charakteryzują się jawnością, obiektywizmem i jasnością, które pozwalają uczniom kontrolować własny proces uczenia się. Obiektywizm jednak nie powinien przerodzić się w czysty formalizm i dlatego w sytuacjach wątpliwych jest korygowany indywidualnym, elastycznym podejściem do ucznia, uwzględniającym jego motywację i zaangażowanie.

Poza wiedzą i umiejętnościami w procesie oceniania brane są pod uwagę – jako dodatkowe – następujące elementy:

- aktywność podczas lekcji,
- umiejętność współpracy z innymi,
- uczestnictwo w dyskusjach,
- systematyczność, obowiązkowość,

- odpowiedzialność za podjęte zadania,
- udział w pracy społecznej na rzecz grupy, np. w samorządzie szkolnym, grupie samopomocy.

Należy też zwrócić uwagę na odpowiedni sposób oceny tych treści nauczania, które w sposób wyraźny zawierają elementy wychowawcze. Chodzi o elementy zawarte w takich ogólnych celach kształcenia, jak pogłębianie świadomości patriotycznej czy kształtowanie poczucia obywatelstwa. Sposób oceny powinien być możliwie zobiektywizowany, to znaczy nakierowany przede wszystkim na zdobycie umiejętności merytorycznego przedstawienia i uzasadnienia postawy patriotyzmu, obywatelstwa także przez wskazanie odpowiednich przykładów. Nie powinien natomiast skupiać się na subiektywnych poglądach uczniów (wyrażanych niekiedy w sposób przekorny). Zasada nieoceniania za poglądy jest bezwzględnie przestrzegana, zwłaszcza dotyczy to dyskusji.

IV. Poziomy wymagań

- Na ocenę dopuszczającą uczeń:
 - odpowiednio motywowany przez nauczyciela wykonuje proste polecenia,
 - potrafi odtworzyć w sposób niepełny podstawowe wiadomości,
 - przy pomocy nauczyciela określa podstawowe pojęcia, rozpoznaje zjawiska i procesy,
 - wykazuje chęć współdziałania w grupie przy wykonywaniu zadań,
 - wykazuje się wiedzą i umiejętnościami w takim zakresie, aby nauczyciel mógł sądzić, że uczeń będzie w stanie opanować elementy treści podstawowej w realizacji następnego etapu nauczania.
- Na ocenę dostateczną uczeń:
 - prezentuje wiedzę fragmentaryczną, ale przedstawia ją samodzielnie,
 - właściwie rozumie polecenia nauczyciela,
 - w stopniu podstawowym opanował wymagane umiejętności,
 - poprawnie wykonuje proste ćwiczenia,
 - wspierany sugestiami nauczyciela, potrafi powiązać wiedzę teoretyczną z praktyką,
 - uczestniczy w pracach zespołowych,
 - potrafi w stopniu podstawowym selekcjonować wiadomości,
 - odróżnia poznane zjawiska i potrafi trafnie zilustrować je przykładami.
- Na ocenę dobrą uczeń:
 - chętnie stosuje się do poleceń nauczyciela,
 - prezentuje zagadnienia w sposób logiczny i ciągły,
 - wyjaśnia swoimi słowami omawiane zagadnienia,
 - systematycznie przygotowuje się do lekcji i sprawdzianów,
 - rozumie w kategoriach przyczynowo -skutkowych, formułuje wnioski,
 - często wykazuje aktywność podczas lekcji,
 - w stopniu zadowalającym ocenia wydarzenia i problemy społeczne,
 - potrafi przedstawić argumenty uzasadniające własne stanowisko i bronić swoich racji,
 - wykorzystuje w praktyce zdobytą wiedzę,
 - konstruktywnie współpracuje z grupą.
- Na ocenę bardzo dobrą uczeń:
 - prezentuje w 90 % materiał przewidziany programem,
 - samodzielnie podejmuje trudniejsze zadania,
 - interpretuje i omawia wydarzenia z punktu widzenia zasad życia publicznego,
 - planuje własną pracę,

- swobodnie korzysta z różnorodnych źródeł,
 - łączy wiedzę z różnych przedmiotów,
 - swobodnie posługuje się przeznaczonym na dany etap aparatem pojęciowym,
 - twórczo uczestniczy w pracy zespołowej,
 - jest kreatywny, chętnie współdziała w grupie,
 - wyraża zainteresowanie przedmiotem,
 - wykazuje właściwą postawę wobec innych uczniów, np. chętnie pomaga innym,
 - angażuje się w życie szkoły,
 - potrafi samodzielnie formułować opinie i oceny oraz prawidłowo je uzasadniać.
- Na ocenę celującą uczeń spełnia wszystkie wymogi przewidziane na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:
- prezentuje w sposób pełny materiał przewidziany programem
 - bezinteresownie działa na korzyść szkoły bądź środowiska lokalnego,
 - czerpie wiedzę z różnych źródeł i potrafi ją twórczo przetwarzać,
 - godnie reprezentuje szkołę.
- V. Wszelkie kwestie dotyczące oceniania, które nie zostały zawarte w niniejszym dokumencie, można znaleźć w Statucie Społecznej Szkoły Podstawowej nr 2 w Białymstoku.

Opracowała:
Małgorzata Wiśniewska

Białystok, dn. 29.08.2025 r.